

Algemeen overleg commissie WWI over verzoek tot intrekking toelating door woningstichting Den Helder, 28 januari 2010.

Was ik gisteren positief over de wijkaanpak van de minister van wonen, vandaag ben ik hoogst verontrust over zijn opstelling.

Volgens de SP is de dreigende uittreding van woningcorporaties geen simpel juridisch geschil, maar een fundamentele bedreiging van de Nederlandse sociale huisvesting. Die bedreiging is bovendien veroorzaakt door de Nederlandse overheid zelf.

Politiek leider Wouter Bos van de PvdA stelde deze week in zijn Den Uyl lezing dat de derde weg, een sociale liberalisering van de publieke sector, geëindigd is in een fiasco: “We sliepen in met een voorheen redelijk getemde vrije markt, maar werden wakker met een ontketend monster.”

Met dat monster duidde hij vooral op de financiële sector en het aandeelhouderskapitalisme dat tegenwoordig de lakens uitdeelt in de economie.

Maar ook bij de woningcorporaties dreigt de derde weg tot een crashkoers te leiden, waarbij de sociale huisvesters de markt op worden gedreven, de maserati-rijders aan de touwtjes gaan trekken en de idealen moeten wijken voor een mooie balans en een groot zwart getal onder de streep van de winst en verliesrekening.

Hoe is dat zo gekomen? Naar mijn mening heeft het alles te maken met het gegeven dat de overheid vroeger niet alleen regels stelde, af en toe té veel regels, maar ook goed gedrag stimuleerde, letterlijk beloonde. Corporaties konden goedkoper lenen via de overheid als ze betaalbaar bouwden, volgens de curveprijs. Ook niet-rendabele investeringen in stadsvernieuwing werden beloond.

Na 1995 zijn alle beloningen afgeschaft en sinds minister Bos aan het roer zit bij financiën wordt goed gedrag, het uitvoeren van de sociale kerntaak, nu zelfs bestraft. Corporaties, niet-winstbeogende instellingen, betalen sinds 2008 winstbelasting over al hun activiteiten, ook de sociale. De hele wijkaanpak, tot de extra politieagenten en de inburgeringscursussen toe, worden betaald uit de portemonnee van de corporaties, en daarmee door de huurders. De armste mensen in de wijk betalen nu het meeste aan de wijkagent of de brede school.

Dát is de oorzaak van de frustratie, juist bij de corporatie mensen die het hart op de goede plek hebben zitten. Dat ze als laatste uitweg willen uitstappen is een foute, maar begrijpelijke conclusie.

De SP-fractie zou graag van de minister van wonen horen wat hij afgelopen jaar gedaan heeft om deze structurele oorzaak van de teloorgang te stoppen. Wij hebben nog geen enkel zichtbaar resultaat gezien, al vond hij bij het kennismakingsdebat in november 2008 al dat de Vennootschapsbelasting potentieel averechts kon uitpakken. Ook aan de asociaal vormgegeven wijkenheffing heeft hij nog niets gedaan.

De minister zou ook alles uit de kast gaan halen om met Den Helder en De Veste in gesprek te gaan om de oorzaken van hun frustratie weg te nemen. Wat heeft dat opgeleverd?

Daarmee kom ik op het juridische geschil. De minister is een prima jurist, maar heel veel andere prima juristen verzekeren mij dat een rechtsgang pas eindigt in hoogste instantie, en dat is in dit geval voor de Europese rechter. Juist daar zouden de corporaties wel eens een hele goede kans maken om gelijk te krijgen. Europa heeft nogal aan een level playing field en daarvan is op dit moment bij de corporaties geen sprake. De overheid stelt een telefoonboek aan wettelijke eisen, maar levert daar tegenover helemaal niets aan tegenprestaties. In tegendeel: als dank doet Wouter Bos een greep in de kas.

Portefeuille Wonen,
Wijken en Integratie
Directie Aandachtsgroepen,
Betaalbaarheid en
Corporaties
Datum
25 januari 2010

Volgens de minister van wonen is er weinig aan de hand. De rechter heeft hem afgelopen vrijdag in het gelijk gesteld in de rechtszaak met De Veste. En als woningstichting Den Helder het ook wil proberen, dan gaan ze hun gang maar. Hij ziet de rechtszaak met vertrouwen tegemoet.

Maar volgens de uitspraak is intrekking van de toelating mogelijk, ook op andere gronden dan nu in de woningwet staan. De minister en zijn voorganger hebben steeds gezegd dat uittreden niet kan.

Voorzitter, de minister speelt met vuur, nu hij hangende de rechtszaken de deur voor nieuwe uitstappers laat openstaan. Dan gaan we straks de bietenbrug op als de Veste voor het Europees hof aan het langste eind trekt.

De SP-fractie vraagt de minister om als een speer twee zaken te doen:

1. dicht de mazen in de Woningwet, zodat uitstappen met medeneming van het bezit expliciet uitgesloten wordt, en
2. schaf de Vennootschapsbelasting af of verbeter de financiële behandeling van de corporaties op een andere manier, zodat goed gedrag weer beloond wordt in plaats van bestraft.

De derde weg is ook voor de corporatiesector geëindigd in een doodlopend steegje.